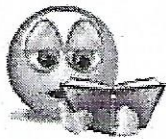

Επαναληπτικές ασκήσεις 6^{ης} ενότητας

Αναγνωρίζω τις παρακάτω δευτερεύουσες προτάσεις:

- Έφαγε τόσο πολύ, ώστε το παντελόνι του δεν κούμπωνε.

Δευτερεύουσα αποτελεσματική

- Ήθελα να φτάσω εγκαίρως, γιατί αλλιώς θα έχανα το λεωφορείο.

Δευτερεύουσα αιτιολογική

- Βιαζόμουν, για να μη χάσω την έναρξη της ταινίας.

Δευτερεύουσα τελική

- Έγραψε νωρίς την εργασία του, ώστε να πάει βόλτα αργότερα.

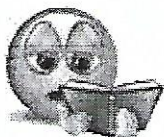
Δευτερεύουσα αποτελεσματική

- Μίλησε χαμηλόφωνα, για να μην ακούγεται στο δωμάτιο.

Δευτερεύουσα τελική

- Είναι πάντα στην ώρα του, για να μη δίνει δικαιώματα.

Δευτερεύουσα τελική

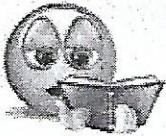

Χαρακτηρίζω τις παρακάτω προτάσεις με βάση το περιεχόμενό τους:

- Πότε έφτασαν οι γονείς σου; (ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΗ)
- Μακάρι να μην έβρεχε αύριο! (ΕΠΙΦΩΝΗΜΑΤΙΚΗ)
- Έλα για ένα χυμό αργότερα. (ΕΠΙΘΥΜΙΑΣ)
- Πώς σε λένε; (ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΗ)
- Τα Χριστούγεννα τα γιορτάζουμε στις 25 Δεκεμβρίου. (ΚΡΙΣΕΟΣ)
- Θα ήθελα ένα παγωτό παρακαλώ. (ΕΠΙΘΥΜΙΑΣ)
- Πόσο όμορφο είναι το τοπίο! (ΕΠΙΦΩΝΗΜΑΤΙΚΗ)
- Τελείωσες με τις εργασίες του κήπου; (ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΗ)
- Κρίμα που δεν ήρθες στο θέατρο. (ΚΡΙΣΕΟΣ)
- Το δικαστήριο αποφάσισε ότι είναι αθώος. (ΚΡΙΣΕΟΣ)

Θυμάμαι τη διάκριση των προτάσεων με βάση τη δομή τους;

Αναγνωρίζω αν οι υπογραμμισμένες λέξεις είναι άρθρα ή αντωνυμίες.

- Το είδες το σκυλάκι που έτρεχε; (ΑΝΤΩΝΥΜΙΑ ΑΡΘΡΟ)
- Τη γάτα του τη φωνάζει «Καραμέλα». (ΑΡΘΡΟ , ΑΝΤΩΝΥΜΙΑ)
- Τα παιδιά τα κατάφεραν τελικά! (ΑΡΘΡΟ , ΑΝΤΩΝΥΜΙΑ)
- Δεν τον σέβεται καθόλου τον πατέρα του. (ΑΝΤΩΝΥΜΙΑ ΑΡΘΡΟ)
- Τους σκύλους πολλοί άνθρωποι τους έχουν για φύλακες. (ΑΡΘΡΟ , ΑΝΤΩΝ.)
- Τον γνωρίζεις το νόμο που προστατεύει τις γυναίκες; (ΑΝΤΩΝ , ΑΡΘΡΟ)

Βάζω τη σωστή λέξη στα κενά σύμφωνα με το νόημα:

- Πανικοβλήθηκε στη θέα του αίματος. (θέα, θεά)
- Θεωρώ ότι ο κ. Νίκος είναι πρότυπο γιατρού. (πρότυπο, πρωτότυπο)
- Κάθε μέρα παίρνω την τσάντα μου και περνώ το δρόμο για το σχολείο. (παίρνω, περνώ)
- Μάζεψαν μια στοίβα ξύλα για το χειμώνα. (στίβος, στοίβα)
- Με τσίμπησε μία σφήκα. (σφήκα, σφίγγα)
- Ο τεχνητός που μας επισκέφθηκε είπε ότι η βλάβη μπορεί να διορθωθεί. (τεχνητός, τεχνικός)
- Το γραμματικό φαινόμενο της αφαίρεσης ενός φωνήεντος λέγεται έκθλιψη (έκλειψη, έκθλιψη).
- Στα βράχια μαζεύονται πολλοί αχινοί. (βράγχια, βράχια).

*** παίρνω – περνώ / θέα – θεά: Πώς ονομάζονται οι παραπάνω λέξεις;

ΠΑΡΩΝΥΜΕΣ

Διαβάζω προσεκτικά το κείμενο και υπογραμμίζω μόνο τις τελικές προτάσεις.

« Έκανε φοβερή παγωνιά, χιόνιζε και είχε αρχίσει να σκοτεινιάζει εκείνο το τελευταίο βράδυ του χρόνου , παραμονή Πρωτοχρονιάς. Μέσα στο τσουχτερό κρύο περιπλανιόταν στους δρόμους ένα μικρό φτωχό κοριτσάκι , ξυπόλυτο. Η αλήθεια είναι ότι φεύγοντας από το σπίτι είχε φορέσει ένα ζευγάρι παντόφλες . Η μια παντόφλα της χάθηκε όταν έτρεξε για να αποφύγει δυο άμαξες και την άλλη της την άρπαξε ένα χαμίνι που είπε κοροϊδευτικά ότι την ήθελε για να την κάνει κούνια. Η μικρούλα δεν είχε τίποτα πια να προφυλάξει τα ποδαράκια της που είχαν μελανιάσει από το κρύο. Η φθαρμένη της ποδιά ήταν γεμάτη από σπίρτα που τα πουλούσε. Μα την παραμονή του νέου έτους όλοι ήταν βιαστικοί, κανείς δε σταματούσε για να κοιτάξει το προσωπάκι της μικρής που ikέτευε χωρίς να μιλάει , κανείς δε σταματούσε ν' αγοράσει σπίρτα.

Κρύωνε πολύ Δεν τολμούσε , όμως να γυρίσει σπίτι της χωρίς να έχει πουλήσει ούτε ένα σπίρτο. Τα χεράκια της ήταν ξυλιασμένα . Αχ , να πάρω ένα σπίρτο , σκέφτηκε ,

να το ανάψω να ζεστάνω τα δάχτυλά μου ; Αυτό έκανε . Άναψε το σπίρτο και πήγε να απλώσει τα ποδαράκια της να τα ζεστάνει , όταν ξαφνικά η φλόγα έσβησε.

(Χανς Κρίστιαν Άντερσεν , Το κοριτσάκι με τα σπίρτα , Εκδόσεις Καστανιώτη)

Υπογραμμίζω μόνο όσες από τις παρακάτω προτάσεις είναι τελικές . Δεν μπερδεύομαι με τις προτάσεις που είναι σε θέση αντικειμένου (δηλ. βουλητικές).

- Είχα τρόπο να της αλλάξω γνώμη.
- Μου ζήτησε να φύγω από το δωμάτιο.
- Διαβάζω να γράψω καλά στο τεστ.
- Φώναζε να μην τρέχουμε.
- Προσπαθούσε να χάσει κιλά.
- Πήγαμε στο αεροδρόμιο να τον υποδεχτούμε.
- Χρειάστηκε να παιδευτούμε αρκετά.
- Κρατήθηκε να μη φάει πολύ.
- Θέλω να μοιράσω τα δώρα.

Θυμάμαι...

Για να ξεχωρίζω τις τελικές προτάσεις από τις δευτερεύουσες προτάσεις σε θέση αντικειμένου ρήματος δοκιμάζω αν μπορώ να βάλω το «για να» στη θέση του «να».

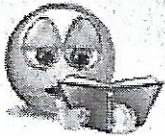
π.χ. Θέλω να φάω. = Θέλω για να φάω.

Άρα η πρόταση αυτή δεν είναι τελική, αλλά λειτουργεί σε θέση αντικειμένου (είναι βουλητική)

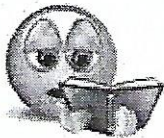
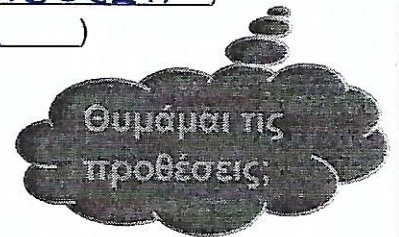
Μετατρέπω τις παρακάτω προτάσεις από τον ευθύ λόγο στον πλάγιο λόγο και αντίστροφα:

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ	ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ
<ul style="list-style-type: none"> - Πότε θα γυρίσεις; ρώτησε ο Πέτρος την αδερφή του. - Δε γνωρίζω, απάντησε η αδερφή του. 	<p>Ο Πέτρος ρώτησε την αδερφή του πότε θα γυρίσει & εκείνη του απάντησε πως δεν γνωρίζει.</p>
<p>Ο δάσκαλος ρώτησε την Ντίνα:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ποιος ζωγράφισε τον τοίχο; - Δε γνωρίζω. 	<p>Ο δάσκαλος ρώτησε πως ζωγράφισε τον τοίχο & η Ντίνα του απάντησε ότι δεν γνωρίζει.</p>
<p>— Θα πας στο μάθημα χορού; ρώτησε η μαμά τον Πέτρο.</p>	<p>Η μαμά ρώτησε τον Πέτρο αν θα πάει στο μάθημα χορού.</p>
<p>— Προετοιμαστήκατε για το διαγώνισμα; ρώτησε ο δάσκαλος τα παιδιά.</p>	<p>Ο δάσκαλος ρώτησε τα παιδιά αν προετοιμάστηκαν για το διαγώνισμα.</p>

Με – σε : πρόθεση ή προσωπική αντωνυμία;

- Με το χέρι στην καρδιά μου είπε ότι θα με εμπιστεύεται πάντα...
(ΠΡΟΘΕΣΗ , ΑΝΤΩΝΥΜΙΑ)
- Δε με νοιάζει τίποτα από όσα λες. (ΑΝΤΩΝΥΜΙΑ)
- Με τον ένα ή τον άλλο τρόπο τελικά καταφέρνει να με πείθει. (ΠΡΟΘ. , ΑΝΤΩΝ)
- Σε αδίκησαν με τον τρόπο που μου φέρθηκαν. (ΑΝΤΩΝ. , ΠΡΟΘΕΣΗ)
- Με όλα όσα άκουσε, έπαψε να με εμπιστεύεται. (ΠΡΟΘΕΣΗ , ΑΝΤΩΝΥΜΙΑ)
- Θα με εξυπηρετήσεις σε κάτι; (ΑΝΤΩΝ. , ΠΡΟΘΕΣΗ)
- Ήρθε με το αυτοκίνητο και με πήρε κι εμένα. (ΠΡΟΘΕΣΗ , ΑΝΤΩΝ)
- Σε πόση ώρα φτάνετε; Σε λίγο. (ΠΡΟΘΕΣΗ , ΠΡΟΘΕΣΗ)
- Δεν μπορώ να θυμηθώ από πού σε ξέρω. (ΑΝΤΩΝ.)

Γράφω ό, τι μου ζητείται:

- σταχτής (αιτιατ. εν.) → των σταχτιών
- προσωπική αντων. (γ' προσωπ. θηλ. ονομ. πληθ.) → αυτῆς
- παχιά (αιτ. πληθ.) → παχιές
- φεύγω (μτχ. ενεργ. φωνής) → φεύγοντας
- ράβω (μτχ. παθητ. φωνής) → ραβμένο
- λεωφόρος (αιτ. πληθ.) → τις λεωφόρους
- ήρεμος (συνώνυμο) → ηρεμῶς, γαλήνιος, νηφάλως, ήσυχος κ.α.
- έξυπνος (συνώνυμο) → ευφυῆς, εύνετροφος, διάνοια, ιδιοφυΐα κ.α.
- ο θαλασσιός (ονομ. πληθ.) → οι θαλασσιοί
- εις (αναγνώριση) → Πρόθεση
- να φάμε (αναγνώριση έγκλισης και χρόνου) → Συνοπική Υποτακτική

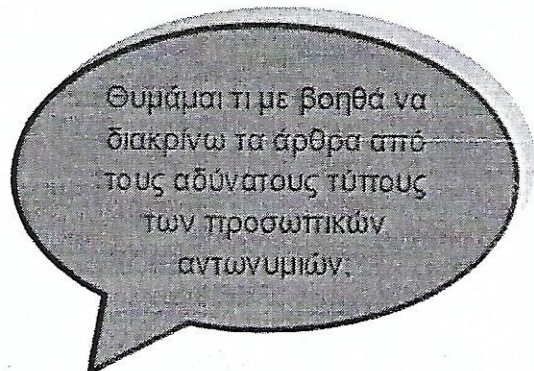
Κυκλώνω τη σωστή απάντηση:

1. Το ρήμα «χτενίζομαι» στην οριστική του ενεστώτα στο β' πληθυντικό σχηματίζεται:

- χτενίζεστε
- χτενιζόσαστε

2. Το ρήμα «αποφεύγω» ανήκει στην:

- ενεργητική φωνή
- παθητική φωνή

3. Η μετοχή «ανάβοντας» προέρχεται από ρήμα:

- α' συζυγίας
- β' συζυγίας

4. Οι λέξεις «ψιλός» και «ψηλός» είναι:

- ομώνυμες
- παρώνυμες

5. Η υποτακτική σχηματίζει:

- μόνο ενεστώτα, αόριστο και παρατατικό
- μόνο ενεστώτα, αόριστο και παρακείμενο

6. Ο ενεστώτας είναι χρόνος:

- παροντικός και εξακολουθητικός
- παροντικός και στιγμιαίος

7. Το επίρρημα «ξαφνικά» δηλώνει:

- χρόνο
- τρόπο

8. Το κατηγορούμενο προσδιορίζει

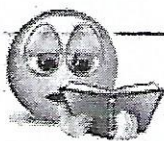
- το ρήμα
- το υποκείμενο

9. να = για να στις:

- τελικές προτάσεις
- βουλευτικές προτάσεις

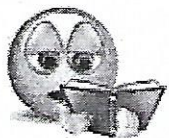
10. Τα κλιτά μέρη του λόγου είναι:

- έξι
- τέσσερα

Γράφω τα κλιτά και τα άκλιτα μέρη του λόγου:

ΚΛΙΤΑ ΜΕΡΗ	ΑΚΛΙΤΑ ΜΕΡΗ
ΑΡΘΡΟ	ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ
ΕΠΙΘΕΤΟ	ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ
ΡΗΜΑ	ΕΠΙΦΟΡΗΜΑΤΑ
ΑΝΤΟΝΥΜΙΕΣ	
ΜΕΤΟΧΕΣ (ΠΑΘΦΟΝ)	

Διορθώνω τα γραμματικά – συντακτικά – ορθογραφικά λάθη των παρακάτω προτάσεων και τις ξαναγράφω σωστά:

- Πότε υπολογίζεται να τελειώσετε με τα μαθήματα;

Πότε υπολογίζετε να τελειώσετε με τα μαθήματα;

- Εμείς μαγειρεύουμε και εσείς ντυνόμαστε για να φύγουμε.

Εμείς μαγειρεύουμε γ' εσείς ντυνέστε για να φύγετε

- Φαίνεται πως θα βρέξει.

Φαίνεται πως θα βρέξει.